

Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах

лежить відомий у класичній статистиці стандартний набір методів аналізу і зіставлення досліджуваних параметрів у вибірках. Друга група статистичних результатів клінічних досліджень заснована на теорії клінічної епідеміології і становить собою спеціальні епідеміологічні характеристики, які залежно від мети і дизайну дослідження можуть відображати параметри ризиків, прогнозів, ефективності лікування, цінності діагностичних тестів. Методи класичної статистики, в тому числі опис вибірових характеристик і перевірка статистичних гіпотез, є обов'язковими компонентами будь-якого наукового дослідження, але їх правильне використання вимагає певної підготовки. Необхідність використання цих методів вважається традиційною і не викликає жодних сумнівів. Натомість епідеміологічні статистичні характеристики клінічних досліджень у вітчизняних публікаціях, заснованих на оригінальних дослідженнях, трапляються, на жаль, досить рідко. Між тим, друга група характеристик величини клінічних ефектів є основою сучасної мови клінічної інформації, розуміння якої становить одну з найважливіших компетенцій сучасного лікаря.

Причому характерною особливістю епідеміологічних статистичних характеристик є їх взаємозв'язок із так званими клінічними результатами, наслідки яких мають найбільше значення для хворого: смерть, наявність захворювання, дискомфорт, інвалідизація, незадоволеність якістю життя.

Отже, на відміну від класичних статистичних характеристик результатів дослідження, які можуть описати величину клінічного явища без взаємозв'язку з клінічним результатом або перевіряти випадковість відмінностей параметрів у двох порівнюваних групах, епідеміологічні статистичні характеристики завжди демонструють взаємозв'язок досліджуваних параметрів із клінічно важливою для пацієнта подією. В умовах сучасного фармацевтичного ринку саме ця вимога визначає актуальність пильної уваги викладача клінічної фармакології до знання і застосування майбутнім фахівцем епідеміологічних статистичних характеристик у клінічних звітах.

Список використаної літератури

1. Воробьев К.П. Формальные критерии качества и ценности клинической информации / К.П. Воробьев // Український медичний Часопис. - 2013. - 6(98). - С. 70-78.
2. Гринхальх Т. Основы доказательной медицины/ Т. Гринхальх; пер. с англ. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006. - 240 с.
3. Ланг Т.А. Как описывать статистику в медицине / Т.А. Ланг, М. Сесик. - М., 2011. - 480 с.
4. Gillani S.W. Is statistical significance a relevant tool for assessing clinical significance? / S.W. Gillani // Journal of Pharmaceutical Negative Results. - 2011. - 2(2): P.121-122.
5. Statistical significance versus clinical importance: trials on exercise therapy for chronic low back pain as example / [M. Van Tulder, A. Malmivaara, J. Hayden, B. Koes] // Spine. - 2007. - 32(16): P.1785-1790.

ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВИШІВ

Могилюк А.І., Лелюк Я.О.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Стаття присвячена питанню формування гуманістичних цінностей у студентів медичних вишів. Показано, що створення цілісних уявлень про умови формування гуманістичних цінностей у студентів медичних вишів має особливе значення для успішної професійної діяльності майбутніх лікарів.

Ключові слова: гуманістичні цінності, медична освіта, професійна реалізація, педагогічна модель формування гуманістичних цінностей, світогляд, ціннісні орієнтації.

Відомі різні класифікації цінностей залежно від логічної основи їх поділу, зокрема розрізняють загальнолюдські, національні, колективні, індивідуальні цінності; цінності віри, родинні, вітальні, пізнавальні, життєсміслові, матеріальні, духовні, етнічні тощо. Цінності мають історичний характер, тому вони можуть змінюватись як у суспільстві, так і у свідомості людей. У педагогічному аспекті надзвичайно важливо обґрунтувати таку систему цінностей, яка має бути основою виховання і розвитку майбутніх лікарів, внутрішнім компонентом їхньої свідомості, самосвідомості, мотивом і регулятором позитивно спрямованої діяльності.

Розглядаючи систему формування цінностей студентів медичних вишів, слід звернути увагу на те, що є два погляди на людину – гуманістичний та природничо-науковий. Важливість гуманістичного підходу до пацієнта підкреслювали такі лікарі-гуманісти як Авіценна, Гіппократ, М.І. Пирогов, І.Т. Фролов та ін. Оскільки будь-яка біоетична ситуація, психологічні труднощі в спілкуванні з пацієнтом та професійні завдання, що стоять перед лікарем, потребують знання і розуміння духовно-морального стану людини, важливість духовно-моральних якостей лікаря є неогідною [3, с. 7]. Це вказує на необхідність створення педагогічної моделі та умов формування в студентів медичних вишів гуманістичних цінностей, основою яких є моральність та духовність. Шкала цінностей є основою людської особистості, тому ми й оцінюємо особистість за її моральними якостями. Цінності - це еталон, ідеал, найвищі переконання, уявлення про те, що є життєво важливим для людини, групи, класу та суспільства в цілому [4, с. 23].

Освіта виступає основним транслятором духовно-моральних орієнтацій і цінностей. Освіта як сфера духовного життя суспільства має можливість формування суб'єкта культури і моралі, формування в нього системи цінностей як свідомих орієнтирів життя, виявляє його гуманістичну спрямованість [2, с. 143]. Медична освіта має бути спрямована на рівнозначність професійного й особистісного становлення. Особистісне становлення - це формування особистості з високими духовно-моральними якостями і розумінням того, що є "добро-зло" і яких ідеалів слід прагнути. Головний принцип медичного світогляду складається з поваги до гідності пацієнта, піклування про його здоров'я і життя як найвищі цінності.

Головну особливість формування гуманістичних цінностей у студентів медичних вишів визначає специфіка їх-

ньої професійної діяльності, яка складається з високих вимог, що пред'являються суспільством до професійних та особистісних якостей лікаря. Ці вимоги засновані на гуманізмі, оскільки медицина без гуманізму втрачає право на існування, адже її наукові принципи в такому випадку вступають у протиріччя з провідною метою – слугувати людині.

Розглядаючи педагогічну модель формування гуманістичних цінностей у студентів вищих медичних навчальних закладів, можна виокремити основні компоненти, а саме: цільовий, змістовий, організаційно-діяльнісний та оціночно-результативний [1, с. 46]. Цільовий компонент забезпечує спрямованість навчального процесу, визначає стратегічні й тактичні цілі результатів, що очікуються. Змістовий компонент визначає можливості формування гуманістичних цінностей, спрямований на їх осмисленість. Організаційно-діяльнісний компонент охоплює педагогічну взаємодію суб'єктів освіти: спільну діяльність у навчально-виховному процесі "студент ↔ викладач", за якої відбувається формування гуманістичних цінностей на занятті. Оціночно-результативний компонент діагностує рівні сформованості гуманістичних цінностей стосовно пацієнтів, себе й оточення: високий, середній, низький.

Компоненти педагогічної моделі базуються на деяких педагогічних умовах [1, с. 49]. При детальному розгляді можна виокремити такі: здійснення духовно-морального виховання в структурі педагогічного процесу через залучення студентів до загальнолюдських цінностей; використання різних методів навчальної діяльності (від ігор до сократичних бесід); зміна загального погляду на навчання, сутність якого проявляється в гуманістичних цінностях; зміна уявлення про особистість студента, яка наділяється різними суб'єктивними якостями, що характеризують її автономність, незалежність, здатність до морального вибору, рефлексії, саморегуляції діяльності, у зв'язку з чим змінюється його роль у навчальному процесі; переоцінка ставлення до студента як об'єкта педагогічної взаємодії та закріплення за ним статусу суб'єкта навчання; розробка і реалізація навчально-методичного забезпечення, яке характеризує гуманістичну спрямованість.

Отже, система цінностей майбутніх лікарів має велике значення для подальшої професійної реалізації та світогляду, в якому пацієнта можна розглядати з гуманістичної або природничо-наукової точок зору. Крізь призму освіти в студентів формуються цінності, тому важливо дотримуватися педагогічної моделі та педагогічних умов формування саме гуманістичних цінностей.

Список використаної літератури

1. Белоконева Е.В. Гуманистическое ценностное основание высшего медицинского образования / Е.В. Белоконева // Гуманизация образования. — 2009. — № 6. — С. 44-50.
2. Алексеев В.Г. Ценностные ориентации личности и проблема их формирования / В.Г. Алексеев. — М., 1979. — 232 с.
3. Клименко И.Ф. Генезис ценностных ориентаций, исследование отношения к норме социального поведения на разных этапах социального развития человека // К проблеме формирования ценностных ориентаций и социальной активности личности. — М., 1992. — С. 3-12.
4. Яницкий М.С. Ценностные ориентации личности как динамическая система / Яницкий М.С. - Кемерово: Кузбассвузиздат, 2000. - 204 с.

РОЛЬ ІМІДЖУ ВИКЛАДАЧА МЕДИЧНОГО ВИШУ В ПІДГОТОВЦІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ

Мошель Т.М., Іваницький І.О.

ВДНЗ України „Українська медична стоматологічна академія”

Процес візуалізації іміджу викладача медичного вишу в умовах трансформації системи освіти стає все значущішим. Феноменологія іміджу передбачає орієнтацію на позитивну оцінку суб'єкта, носія іміджу, об'єктом – споживачем іміджу. У відносинах між викладачами та студентами утворився новий механізм впливу – імідж викладача.

Ключові слова: імідж викладача, особистість викладача медичного вишу.

Сучасна вища освіта стикається з низкою проблем і соціальних змін, які зумовлюють вимоги до вчених, соціального та професійного середовища в цілому. Зміни системи вищої освіти передбачають забезпечення високого рівня освітньої підготовки в сучасних соціальних умовах, удосконалення підготовки наукових кадрів на основі інтеграції вищої педагогічної освіти та фундаментальної науки. Поверот до особистості як центру суспільної системи визначив зростання значущості людської індивідуальності. Яскраво виражену соціальну значимість набувають особливості людини, її здібності, професійна підготовка, сприйнятливості до нововведень, готовність до творчого пошуку і контакту. Нині формування позитивного іміджу стає актуальною проблемою не тільки в політичній та діловій сферах, а й у діяльності викладачів медичних вишів, завдання яких полягає в підготовці висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців.

Дослідження питань педагогічного іміджу викладача медичного вишу диктується вимогами загальноєвропейського освітнього простору в результаті здійснення реформи якості системи вищої освіти. Нові тенденції ЄС щодо загальних підходів до освіти та створення європейського простору вищої освіти дають можливість формування нового стилю поведінки, який би позитивно задовольняв вимоги актуального етапу соціального розвитку, що веде до дослідження таких проблем, як педагогічний імідж [1; 2].

Процес візуалізації іміджу викладача медичного вишу в умовах трансформації системи освіти стає все більш значущим. Феноменологія іміджу передбачає орієнтацію на позитивну оцінку суб'єкта, носія іміджу, об'єктом – споживачем іміджу. У відносинах між викладачами та студентами утворився новий механізм впливу – імідж викладача.

Поняття « імідж » (лат. *imago* - образ) отримало широке використання та застосування в різних галузях знань: соціології, психології, політології, антропології, культурології. На відміну від власне поняття «імідж», яке сформу-